

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia ochrany prírody a biodiverzity

KÓPIA

Mestská časť Bratislava-Staré Mesto
Oddelenie ochrany prírody
Vajanského nábrežie 3
814 21 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

4564/2023-6.3

Vybavuje/☎

Mgr. Pádejová

02/5956 2418

Bratislava

03.04.2023

Vec

Usmernenie k záchrane topol'a čierneho – odpoveď

Dňa 01.02.2023 bola na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu ochrany prírody a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (ďalej len „ministerstvo“) doručená žiadosť Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava o revíziu usmernenia ministerstva č. 1879/416/2001-4.1 k záchrane topol'a čierneho (ďalej len „žiadosť“)

Ministerstvo si k predloženej žiadosti vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica (ďalej len „ŠOP SR“). Dňa 28.02.2023 ŠOP SR zaslala svoj návrh k usmerneniu.

Topol' čierny (*Populus nigra* L.) je prirodzene rozšírený v povodiach veľkých riek nachádzajúcich sa v nížinách, avšak len ojedinele vytvára súvislý porast. Topol' čierny sa už dlhšiu dobu považuje za ustupujúci druh, nie však natoľko, aby musel byť v súčasnosti zaradený medzi chránené druhy Slovenska alebo aby sme sa museli obávať o jeho existenciu.

Sú známe tri hlavné príčiny jeho ústupu:

- strata prirodzených stanovišť vplyvom ľudskej činnosti,
- spontánne kríženie stromov topol'a čierneho s inými druhmi rodu *Populus* L.,
- zámerné vytlačanie druhu overenými klonmi euroamerických topol'ov z produkčných dôvodov, ktoré dosahujú kratšiu produkčnú dobu a poskytujú drevnú hmotu vyššej kvality a majú zvýšenú odolnosť voči chorobám a škodcom.

Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) „sa na výrub dreviny vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny, ak zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu,

ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca alebo nájomca a po vyznačení výrubu dreviny. “

Pri posudzovaní žiadosti o výrub drevín topoľa čierneho, sa orgánom ochrany prírody vo veciach ochrany drevín odporúča požiadať o stanovisko územne príslušnú organizáciu ochrany prírody, tzn. správu chránenej krajiny oblasti, správu národného parku alebo regionálne centrum ochrany prírody (Bratislava, Prešov). V zastavanom území obce (intraviláne) v tých prípadoch, ak strom topoľa čierneho, ktorý je predmetom žiadosti na výrub má obvod kmeňa väčší ako 180 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou. Za hranicou zastavaného územia obce (extraviláne) v prípadoch, ak stromy majú obvod kmeňa väčší ako 150 cm meraným vo výške 130 cm nad zemou a rastú v brehových alebo pobrežných pozemkoch väčších vodných tokov, alebo potokov s neupravenými korytami, prípadne na druhotných stanovištiach (napríklad vetrolamy).

Príslušný zamestnanec organizácie ochrany prírody (dendrológ/botanik) na mieste, kde sa má výrub drevín vykonať determinuje na základe morfológických znakov posudzované dreviny na úroveň druhu, aby bolo zrejmé, že naozaj ide o topoľ čierny a nie o nejaký spontánny kríženec, ktorý môže mať znaky topoľa čierneho (úplnú istotu je však možné nadobudnúť len genetickým zisťovaním). Táto skutočnosť by mala mať rozhodujúci vplyv na vážnosť celého rozhodovacieho procesu. V prípade ak pôjde o domáci topoľ čierny, je potrebné dôsledne posúdiť dôvod samotného výrubu a každý prípad riešiť individuálne (je potrebné posúdiť špecifické podmienky lokality a funkcie spoločenstva, ktorého je topoľ súčasťou).

Podľa § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody uloží pri vydávaní súhlasu na výrub dreviny topoľa čierneho podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. žiadateľovi povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu jedincov topoľa čierneho známeho genotypu na pozemku, na ktorom sa má vykonať výrub (pôvodná plocha), resp. ak to nie je možné, tak na inom vhodnom pozemku (náhradná plocha). Pri určení iného vhodného pozemku je potrebné dbať na to, aby náhradná plocha spĺňala všetky ekologické požiadavky pre daný druh a zároveň je orgán ochrany prírody povinný rešpektovať ustanovenie § 48 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z., podľa ktorého možno náhradnú výsadbu a starostlivosť o náhradnú drevinu podľa § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. na pozemku, ktorý nie je vo vlastníctve žiadateľa o výrub dreviny, uložiť len s predchádzajúcim súhlasom vlastníka dotknutého pozemku. V prípade výrubu vitálnych drevín topoľa čierneho v lokalite, kde je tento druh ustupujúci, je požiadavka druhovo rovnocennej náhradnej výsadby nevyhnutná.

S pozdravom

Mgr. Katarína Butkovská
generálna riaditeľka sekcie
ochrany prírody a biodiverzity

